

TEKNIK- OCH STADSMILJÖ
Avfallschef
Kari Wigart

STADSBYGGNADSNÄMNDEN
2024-10-21

Avfallstaxa för Täby kommun

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa *Avfallstaxa* daterad den 16 september 2024.
2. Kommunfullmäktige beslutar att fastställd *Avfallstaxa* ska gälla från den 1 januari 2025.
3. Kommunfullmäktige beslutar att fastställd *Avfallstaxa* ska ersätta tidigare taxa beslutad av kommunfullmäktige den 27 november 2023, § 183.

Sammanfattning

Avfallshanteringen är avgiftsfinansierad och avgifterna i taxan ska täcka ersättningen till entreprenörer, behandling och insamling av olika avfallstyper, drift av sopsugsanläggning samt övriga kostnader för verksamheten såsom personal, information och utveckling.

Avfallsverksamhetens resultatfond (tidigare års ackumulerade resultat) prognostiseras att vid slutet av år 2024 uppgå till ett underskott om 2,2 mnkr. I budget för år 2025 planeras för ett ytterligare underskott om 5 mnkr, vilket skulle göra att resultatfonden vid slutet av år 2025 prognostiseras att uppgå till minus 7,2 mnkr.

I förslaget till *Avfallstaxa* som ska gälla från den 1 januari 2025, föreslås en höjning av grundavgiften med 16 procent på grund av ökade kostnader och höjda utgifter för tjänster som täcks av grundavgiften.

För de rörliga avgifterna föreslås det höjningar som varierar beroende på val av abonnemang, var säckhämtning för flerbostadshus och verksamheter har den

största höjningen. Sammantaget, grundavgift och rörlig avgift, föreslås en höjning mellan 17 och 25 procent beroende på kundkategori och val av abonnemang.

Ärendet

Avfallshanteringen är avgiftsfinansierad och avgifterna i taxan ska täcka kostnader för insamling, transport och behandling av olika avfallstyper, drift av sopsugsanläggning, investering i kärl och annan utrustning samt övriga kostnader för verksamheten såsom personal, information och utveckling.

Taxan är uppdelad i tre delavgifter:

- Grundavgift; fast avgift beroende på tjänster för enfamiljshus, verksamhet, flerbostads- eller fritidshus.
- Rörlig avgift; hämtnings- och behandlingsavgift för rest-/matavfall.
- Tilläggsavgifter; avgifter för tjänster som är valfria att nyttja.

Avfallsverksamhetens resultatfond (tidigare års ackumulerade resultat) prognostiseras att vid slutet av år 2024 uppgå till ett underskott om 2,2 mnkr. I budget för år 2025 planeras för ett ytterligare underskott om 5 mnkr, vilket skulle göra att resultatfonden vid slutet av år 2025 prognostiseras att uppgå till minus 7,2 mnkr.

I förslaget till *Avfallstaxa* som ska gälla från den 1 januari 2025, föreslås en höjning av grundavgiften med 16 procent. För de rörliga avgifterna föreslås det höjningar som varierar beroende på val av abonnemang. Störst höjning har säckhämtning för flerbostadshus och verksamheter. Sammantaget, grundavgift och rörlig avgift, föreslås en höjning mellan 17 och 25 procent beroende på kundkategori och val av abonnemang. Generellt föreslås en höjning av tilläggsavgifter för att uppnå kostnadstäckning.

Grundavgift

Grundavgiften är en fast avgift beroende på tjänster för enfamiljs-, flerbostads-, fritidshus eller verksamheter.

Grundavgiften justeras upp med 16 procent för år 2025 på grund av ökade kostnader och höjda utgifter för tjänster som täcks av grundavgiften. Januari år 2024 fick kommunerna ansvar för separat insamling av förpackningar (papp-, plast-, metall- och glasförpackningar). Den ersättningen kommunen får från producentorganisationerna (PRO) täcker inte de kostnader kommunen har för

insamlingen från återvinningsstationerna och överstigande kostnader finansieras därför av grundavgifterna. Ökade kapitalkostnader för investeringar och ökade verksamhetskostnader, samt höjda avgifter för bland annat återvinningscentral bidrar till höjningen av grundavgifterna. Då utsortering av matavfall är obligatoriskt från och med år 2024 har ytterligare kärlinvesteringar genomförts under år 2024 och kapitalkostnaderna för detta får genomslag under år 2025 och de kommande åren.

Rörliga avgifter

Rörliga avgifter är insamlings- och behandlingsavgift för rest- och matavfall.

Obligatorisk utsortering av matavfall har införts under år 2024 enligt ändring i avfallsförordningen. Då majoriteten av hushållen har två kärl har insamlingskostnaderna ökat. Kommunen har inga kostnader för behandling av matavfall och mängden avfall till förbränning förväntas därför minska. Sammantaget förväntas den ökade insamlingskostnaden vägas upp av reducerad behandlingskostnad när fler sorterar ut matavfallet.

Sammantaget, grundavgifter plus rörlig avgift, höjs med 17 till 25 procent beroende på kundkategori och abonnemang. Styrning mot mindre kärl och glesare hämtintervall, samt byte från säckhämtning till kärllhämtning, kvarstår. Vissa rörliga avgifter justeras så att samma behållarstorlek och samma intervall har samma avgift oavsett kundkategori.

Avgift för särskild hämtning föreslås gälla för fastigheter som av olika anledningar har dispens från separat insamling av matavfall, eller vid upprepad felaktig hantering av matavfall. Avgiften föreslås vara 50 procent högre än den ordinarie avgiften för abonnemanget.

Tilläggsavgifter

Tilläggsavgifter är avgifter för tjänster som är valfria att nyttja. Generellt föreslås en höjning av tilläggsavgifter för att uppnå kostnadstäckning.

Den 1 januari 2024 fick kommunerna ansvar för separat insamling av förpackningar (papp-, plast-, metall- och glasförpackningar). Producentansvaret kvarstår, och PRO ska ersätta kommunerna för deras kostnader för insamling, transport, anordnande av omlastningsplatser, överlämning av det förpackningsavfall som kommunen samlat in, samt för informationsinsatser. Ersättningen består av en tonersättning per förpackningsfraktion, en ersättning per hushåll och förpackningsfraktion, samt ersättning per återvinningsstation i

kommunen. I kommunen finns det 9 stycken auktoriserade insamlingsentreprenörer som hämtar förpackningar från flerbostadshus. Fastighetsägarna betalar för sin insamling till sin valda insamlingsentreprenör och erhåller ett bidrag från kommunen genom att fastighetsägaren får ett avdrag på avfallsavgifter för övrig insamling av mat- och restavfall. Då den totala ersättningen kommunen får från PRO inte motsvarar kostnaderna kommunen har för förpackningsinsamlingen kan fastighetsägarnas ersättning inte höjas för år 2025 och stannar på samma nivå som för år 2024. En tabell med bidraget introduceras i avfallstaxan för att tydliggöra exakt hur mycket fastighetsägarna får i avdrag. En maximal avgift som auktoriserade insamlingsentreprenörer får debitera per tömning och behållare föreslås introduceras.

Taxejämförelse

Alla kommuner bygger sina avfallstaxor på olika sätt och jämförelse är därför svårt. Avfallstaxan används som styrmedel och det varierar vad inriktningen för styrningen är i olika kommuner. I Nils Holgersson-undersökningen jämförs kostnader för sophämtning, vatten och avlopp, el och uppvärmning för en flerbostadsfastighet i alla Sveriges 290 kommuner. För år 2023, den senaste publicerade undersökningen, placerade sig Täby kommun på plats nummer 13 för kostnaderna för sophämtning. Det innebär att bedömningen enligt Nils Holgersson-undersökningen är att endast 12 kommuner i Sverige har billigare avfallshantering än Täby kommun för en lägenhet. I Stockholms län har Täby kommun de lägsta kostnaderna för avfallshantering enligt Nils Holgersson-undersökningen.

För verksamheter ligger Täby kommuns avgifter lågt jämfört med de flesta andra jämförbara kommuner i Stockholms län.

För enfamiljshus erbjuder Täby kommun större valfrihet i abonnemang än de flesta andra jämförbara kommuner som har avgifter för abonnemang, ej vikttaxa eller behovstömning. Täby kommuns avgifter är lägre än jämförda kommuner, båda för grundavgiften och rörliga avgifter.

Täby har ett större utbud av tilläggstjänster än andra jämförda kommuner, och avgifterna är lägre. Som ett exempel kan abonnemang för trädgårdsavfall jämföras med närliggande kommuner. Täbys avgift för denna tjänst är betydligt lägre än motsvarande tjänst hos närliggande kommuner.

Taxans utveckling

Avtalen för insamling av avfall i Täby kommun indexregleras årligen med avfallsindex. Indexjusteringen inför år 2025 för insamlingskostnader är ungefär 3,5 procent. Behandlingskostnaderna och andra avgifter som betalas till SÖRAB föreslås höjas inför år 2025. Denna utveckling kommer sannolikt fortsätta. För kommande år är därför utvecklingen av kostnader för insamling och behandling osäker, men förväntas stiga.

Separat insamling av matavfall är obligatoriskt och insamlingskostnaderna förväntas öka något. Däremot förväntas behandlingskostnaderna minska då kommunen inte betalar för behandling av matavfall. Sammantaget förväntas den ökade insamlingskostnaden vägas upp av reducerad behandlingskostnad när fler sorterar ut matavfallet.

För år 2024 täcker inte den ersättningen kommunen får från PRO de kostnader kommunen har för hanteringen av förpackningsinsamlingen. Ersättningen kommunen erhåller för insamlingen tar heller inte hänsyn till behovet av investering i kärl som krävs för att genomföra fastighetsnära insamling av förpackningar från alla hushåll år 2027. En översyn av kommunens avfallstaxa och avgifter måste genomföras inför införande av fastighetsnära insamling av förpackningar för alla hushåll år 2027.

Sammantaget ger ovannämnda förändringar en ekonomisk osäkerhet i både positiv och negativ riktning. Kostnadsutfallet har direkt påverkan på avfallstaxans avgifter. För att behålla det stora tjänsteutbudet kommunen erbjuder kan flera tjänster som i dag är inkluderade i grundavgifter göras om till tilläggstjänster mot avgift för att minimera höjningar av grundavgifterna. En översyn av avfallstaxan kommer påverka vad de rörliga avgifterna inkluderar. Dock förväntas avfallshanteringen sammantaget innebära höjningar av de rörliga avgifterna framöver.

Jenny Gibson
Samhällsutvecklingschef

Tyra Wikström
Avdelningschef Teknik och stadsmiljö

Bilagor

1. Avgift för vanliga abonnemang daterat den 16 september 2024
2. Förslag till *Avfallstaxa* daterat den 16 september 2024

Expedieras

Kommunstyrelsen

Avfallschef Kari Wigart